

ΜΑΘΗΜΑ 27
ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΩΡΙΜΑΖΕΙ ΟΠΩΣ ΟΙ ΚΑΡΠΟΙ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Όταν ο Άκκιος είχε έλθει από την πόλη Ρώμη στον Τάραντα, όπου ο Πακούβιος σε μεγάλη πια ηλικία είχε αποσυρθεί, κατέλυσε σε αυτόν. Ο Άκκιος, ο οποίος ήταν πολύ μικρότερος στην ηλικία, διάβασε σε αυτόν, επειδή το επιθυμούσε, την τραγωδία του, της οποίας το όνομα είναι «Ατρέας». Τότε ο Πακούβιος είπε ότι ήταν βέβαια ηχηρά και μεγάλα όσα είχε γράψει, αλλά όμως ότι του φαίνονταν αυτά κάπως σκληρά και πικρά. «Έτσι είναι» είπε ο Άκκιος «όπως λες» και ούτε μετανιώνω βέβαια γι' αυτό γιατί ελπίζω ότι θα είναι καλύτερα αυτά που θα γράψω στη συνέχεια. Διότι ό,τι συμβαίνει στους καρπούς, το ίδιο λένε ότι συμβαίνει στα πνεύματα: αυτοί που γεννιούνται σκληροί και πικροί μετά γίνονται γλυκοί και ευχάριστοι αλλά αυτοί που γεννιούνται από την αρχή μαλακοί και μαλακοί, δεν γίνονται ώριμοι αργότερα αλλά σάπιοι».

Atreus, Atrei και Atreos, Atreo, Atreum και Atrea, Atreu, Atreo

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ		
Α΄ ΚΛΙΣΗ	Β΄ ΚΛΙΣΗ	Γ΄ ΚΛΙΣΗ
tragoedia, -ae Θ	Tarentum, -i Ο	urbs, -is Θ
Roma, -ae Θ	Pacuvius, -ii /-i (κλητ. εν. Pacuvi) A	aetas, -atis Θ
	Accius, -ii /-i (κλητ.εν. Acci) A	nomen, -inis Ο
	Atreus, -i (κλητ. εν.: Atreu) A	
	pomum, -i Ο	
	ingenium, -ii/-i Ο	
		Δ΄ ΚΛΙΣΗ
		natus, -us A

ΕΠΙΘΕΤΑ
Β΄ ΚΛΙΣΗ
parvus, -a, -um
sonorus, -a, -um
durus, -a, -um
acerbus, -a, -um
bonus, -a, -um
iucundus, -a, -um
vietus, -a, -um
maturus, -a, -um
multus, -a, -um
Γ΄ ΚΛΙΣΗ
grandis, -is, -e
mitis, -is, -e
mollis, -is, -e
puter (putris), -is, -e

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ	ΕΙΔΟΣ
suus, -a, -um	Κτητική, γ΄ πρόσωπο
ego	Προσωπική, α΄ πρόσωπο
qui, quae, quod	Αναφορική
sibi	Προσωπική, γ΄ πρόσωπο
is, ea, id	Οριστική
idem, eadem, idem	Οριστική

PHMATA	
Venio, veni, ventum, venire	4
Recedo, recessi, recessum, recedere	3
Deverto, deverti, deversum, devertere	3
Devertor, deverti, deverti	3 (ΗΜΙΑΠΟΘΕΤΙΚΟ)
Desidero, desideravi, desideratum, desiderare	1
Lego, legi, lectum, legere	3
Dico, dixi, dictum, dicere	3
Scribo, scripsi, scriptum, scribere	3
Video, vidi, visum, videre	2
Inquam (ρήμα ελλειπτικό, χρησιμοποιείται παρενθετικά)	
Paenitet, paenituit, paenitere	2 (γ' πρόσωπο)
Spero, speravi, speratum, sperare	1
Aio (ελλειπτικό)	
Nascor, natus sum, nasci	ΑΠΟΘΕΤΙΚΟ 3 (MTX ΜΕΛΛΟΝΤΑ: nasciturus)
Fio, factus sum, fieri	
Gigno, genui, genitum, gignere	3

ΕΠΙΘΕΤΑ

Β' κλίση

multus, -a, -um [Συγκριτικός: plus (χρησιμοποιείται μόνο η ονομαστική και αιτιατική του ουδετέρου plus και η γενική pluris) Υπερθετικός: plurimus, -a, -um]. Το επίθετο σχηματίζει παραθετικά συνήθως στον πληθυντικό:

multi, -ae, -a (Συγκριτικός: plures, -es, -a(γεν.πληθ.- ium, Υπερθετικός: plurimi, -ae, -a).

parvus, -a, -um (Συγκριτικός: minor, -or, -us, Υπερθετικός: minimus, -a, -um).

Παραθετικά επιρρήματος: non multum ή paulum- minus- minime

sonorus, -a, -um (δεν σχηματίζει παραθετικά).

durus, -a, -um (Συγκριτικός: durior, -ior, -ius, Υπερθετικός: durissimus, -a, -um).

acerbus, -a, -um (Συγκριτικός: acerbior, -ior, -ius, Υπερθετικός: acerbissimus, -a, -um).

bonus, -a, -um (Συγκριτικός: melior, -ior, -ius, Υπερθετικός: optimus, -a, -um).

iucundus, -a, -um (Συγκριτικός: iucundior, -ior, -ius, Υπερθετικός: iucundissimus, -a, -um).

vietus, -a, -um (δεν σχηματίζει παραθετικά).

maturus, -a, -um (Συγκριτικός: maturior, -ior, -ius, Υπερθετικός: maturissimus, -a, -um & maturrimus, -a, -um).

Γ' κλίση

grandis, -is, -e (Συγκριτικός: grandior, -ior, -ius, Υπερθετικός: grandissimus, -a, -um).

mitis, -is, -e (Συγκριτικός: mitior, -ior, -ius, Υπερθετικός: mitissimus, -a, -um).

mollis, -is, -e (Συγκριτικός: mollior, -ior, -ius, Υπερθετικός: mollissimus, -a, -um).

puter (putris), putris, putre (δεν σχηματίζει παραθετικά).

Cum Accius ex urbe Roma Tarentum venisset: δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας πρότασης με ρήμα το devertit. Εισάγεται με τον ιστορικό/ διηγηματικό σύνδεσμο cum, γιατί υπογραμμίζεται η βαθύτερη σχέση κύριας και δευτερεύουσας, δημιουργώντας μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους, εκφέρεται με υποτακτική, γιατί είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου, σε χρόνο υπερσυντέλικο, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (devertit) και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

ubi Pacuvius grandi iam aetate recesserat: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο Tarentum, εισάγεται με το αναφορικό επίρρημα ubi, εκφέρεται με

οριστική, γιατί εκφράζει πραγματικό γεγονός, σε χρόνο υπερσυντέλικο, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν.

qui multo minor natu erat: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο Accius, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qui, εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει πραγματικό γεγονός, σε χρόνο παρατατικό, γιατί αναφέρεται στο παρελθόν.

cui Atreus nomen est: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο tragoediam, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία cui, εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει πραγματικό γεγονός, σε χρόνο ενεστώτα, γιατί αναφέρεται στο παρόν.

quae scripsisset: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο εννοούμενο ea της κύριας, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae, εκφέρεται με υποτακτική (λόγω πлагίου λόγου) σε χρόνο υπερσυντέλικο (scripsisset), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (esse που εξαρτάται από το dixit) και εκφράζει το προτερόχρονο στο παρελθόν.
ή ουσιαστική ως υποκείμενο του απαρεμφάτου esse

ut dicis: δευτερεύουσα επιρρηματική απλή παραβολική πρόταση ως β' όρος σύγκρισης, εισάγεται με τον παραβολικό σύνδεσμο ut, γιατί η σύγκριση είναι σύγκριση τρόπου, και εκφέρεται με οριστική επειδή η σύγκριση αφορά δύο πράξεις ή καταστάσεις που είναι ή θεωρούνται αντικειμενική πραγματικότητα, σε χρόνο Ενεστώτα, γιατί αναφέρεται στο παρόν. Στην κύρια πρόταση υπάρχει το τροπικό επίρρημα ita.

quae deinceps scribam: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο εννοούμενο ea της κύριας (ή ουσιαστική ως υποκείμενο στο fore), εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae, εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει το πραγματικό, σε χρόνο μέλλοντα (scribam), γιατί αναφέρεται στο μέλλον.

quod in pomis est: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο idem, εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quod, εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει πραγματικό γεγονός, αντί υποτ. πлагίου λόγου (η πρόταση θεωρείται ότι λειτουργεί ανεξάρτητα από τον πλάγιο λόγο, παραβολικά), σε χρόνο ενεστώτα, γιατί αναφέρεται στο παρόν.

quae dura et acerba nascuntur: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο εννοούμενο ea της κύριας (ή ως ουσιαστική ως υποκείμενο του ρήματος fiunt), εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae, εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει πραγματικό γεγονός, σε χρόνο ενεστώτα (nascuntur), γιατί αναφέρεται στο παρόν.

quae gignuntur statim vieta et mollia: δευτερεύουσα αναφορική επιθετική πρόταση ως προσδιοριστική στο εννοούμενο ea της κύριας (ή ως ουσιαστική ως υποκείμενο του ρήματος fiunt), εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία quae, εκφέρεται με οριστική, γιατί εκφράζει πραγματικό γεγονός, σε χρόνο ενεστώτα (gignuntur), γιατί αναφέρεται στο παρόν.

Ασκήσεις

1. Να εντοπίσετε τα επίθετα του κειμένου και να γράψετε τους τρεις βαθμούς τους και στα τρία γένη στην πτώση που βρίσκονται (όσα διαθέτουν).

2. Από τα επίθετα του κειμένου να σχηματίσετε επιρρήματα και να γράψετε τα παραθετικά τους και στους τρεις βαθμούς.

3. Να μεταφερθούν οι παρακάτω ρηματικοί τύποι στον τύπο που σας ζητείται για τον καθένα, στη φωνή που βρίσκονται:

venisset: α' πληθυντικό υποτακτικής ενεστώτα

devertit: γ' ενικό οριστικής ενεστώτα

desideranti: αφαιρετική ενικού

legit: το ίδιο πρόσωπο στον ενεστώτα

scripisset: γ' πληθυντικό υποτακτικής παρατατικού

videri: απαρέμφατο μέλλοντα

spero: γ' ενικό προστακτικής μέλλοντα

nascuntur: β' ενικό υποτακτικής μέλλοντα [με βάση το υποκείμενο του κειμένου]

fiunt: β' πληθυντικό προστακτικής ενεστώτα

gignuntur: α' ενικό υποτακτικής ενεργητικού υπερσυντελικού

4. Να μεταφερθούν οι παρακάτω τύποι στις πτώσεις που ζητούνται για το καθένα:

urbe: γενική πληθυντικού

grandi: αιτιατική ενικού

eum: αιτιατική πληθυντικού θηλυκού γένους

tragoediam: δοτική ενικού

nomen: ονομαστική πληθυντικού

quae (το πρώτο): ονομαστική πληθυντικού θηλυκού γένους

sibi: τον ίδιο τύπο στο β' πρόσωπο

romis: αφαιρετική ενικού

idem: αιτιατική ενικού αρσενικού γένους

ingeniis: γενική ενικού